

ജാതികൾക്കിടയിലെ പരലൊന്നിന്റെ മിഷ്ണറി യാത്ര

എ.യി. 45- 58 (പ്രവൃത്തികൾ 13- 21:26)

I. ആദ്യ സന്ദർഭം. (പ്രവൃത്തികൾ 13, 14.)

1. മിഷ്ണറി ആവേശം. - ഒരു വർഷം ബർന്നബാസും ശഹലും ഒരു മിച്ചു അന്തോക്യയിൽ പ്രവർത്തിച്ചു. സഭ അംഗസംഖ്യയിൽ ക്രമാതീരമായി വർദ്ധിച്ചു, പിന്നെ, അതിലുപരിയായി, ആത്മിയമായും വളർന്നു. ഏറു ശലേമിലുള്ള യൈഹൂദ സഹോദരരാത്രുടെ ഉത്തവിക്കായി ധർമ്മവുമായി ശാലി നേയും ബർന്നബാസിനേയും യൈരുശലേമിലേക്ക് അയച്ചു (പ്രവൃത്തികൾ 11:27-30). അവിടെ ഉപദേശ്ടാക്കമാർ യാരാളമുായിരുന്നു (പ്രവൃത്തികൾ 13:1), അവിൽ ബർന്നബാസിന്റെ പേര് ആദ്യവും ശാലിന്റെ പേര് അവസാനവുമാണ് വരുന്നത്. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ സുവിശേഷീകരണത്തിന്റെ വിന്തുതമായ വ്യാപ്തി ഉായിരുന്നു; കാരണം “അവർ കർത്താവിനെ ആരാധിച്ചും, ഉപവസിച്ചും കൊരുന്നപ്പോൾ, എന്നെ ബർന്നബാസിനേയും ശാലിനേയും വിളിച്ചിരിക്കുന്ന വേലക്കായിട്ടു അവരെ എന്നിക്കു വേർത്തിൽ സ്ഥിരം എന്നു, പരിശുഭാത്മാവു പറഞ്ഞു.”¹ പുറമെ ഉായ ഉപദേവതയ്ക്ക് യൈരുശലേം ഒരു മിഷ്ണറി കേന്ദ്രമായിതീർന്നു; അന്തേസമയം അന്തോക്യ പരിശുഭാത്മാവിന്റെ ആത്മികപ്രചോദനത്താലുമാണ്.

2. കുപെഡാസ് സന്ദർഭം. - ആദ്യം തിരഞ്ഞെടുത്ത സ്ഥലം കുപെഡാസ് ആയിരുന്നു, ബർന്നബാസിന്റെ ജനസ്ഥലവും, കാഴ്ചയിൽ മുവ്യമായും കരപ്രദേശവുമായിരുന്നു. മർക്കകാസ് എന്നു പേരുള്ള യോഹനാൻ, അവരോടുകൂടെ യൈരുശലേമിലേക്കു വന്നിരുന്നു (പ്രവൃത്തികൾ 12:25), അവൻ മിഷ്ണറിമാരോടൊപ്പം അനുഗമിച്ചിരുന്നു. ഓശന്തിന്റെ കിഴക്കുള്ള, പഴയ ശൈക്ഷു തലസ്ഥാനമായ, സലമിസിൽ പ്രസംഗിച്ചുപോഴം, അവർ പടിഞ്ഞാറുള്ള, രോമാ തലസ്ഥാനമായ, പാഫോസിലേക്കു പോയി. അവിടുതെ രോമൻ നാടുവാഴി, സെർഡേപ്പാസ് പൗലോസ്, ഒരു വിശ്വാസിയായിതീർന്നു. അയാളുടെ പരിവർത്തനത്തെ ഒരു കള്ളപ്പവാചകനായിരുന്ന ബർ-യേരു തടങ്ങു. ഈ അവസരത്തിൽ നേതൃത്വം ശരൽ എറ്റെടുത്തു. ദൈവശാസ്ത്ര യാവോധ്യത്താലും അപ്പോസ്റ്റലിക അധികാരത്താലും, അവൻ ആ കള്ളപ്പവാചകന്റെ നേരെ തിരിഞ്ഞു അവനെ നിശ്ചിതമായി ശക്തിച്ചു, ആ കപടവേഷധാരി ഉടനെ അസ്ഥാനായി തീരടെ എന്ന ദൈവിക പിഡിയുമുായി. ആ നിമിഷം മുതൽ ശരൽ പരലോസ് ആയി മാറുകയും, അംഗീകാരമുള്ള ഒരുപ്പുകഷ്ണനാകുകയും ചെയ്തു.

3. ആസ്യ ഭൂവൻ്സ്യത്തിലെ സന്ദർഭം. - മിഷ്ണറിമാർ പിന്നെ തിരിഞ്ഞെടുത്ത ആസ്യ ഭൂവൻ്സ്യത്തിലേക്കാൻ. നിരവധി വർഷം പരലോസ് തന്റെ ജനസ്ഥലമായ കിലിക്കുയിലായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ സന്ദർശിക്കുന്ന ഭാഗം കിലി

കൃത്യുടെ വടക്കുപടിഞ്ഞാറുഭാഗമാണ്. പെർഗാതുറമുവത്ത് വെച്ച്, മർക്കോസ് തന്റെ വേല വിട്ട്, യെരുശലേമിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോയി. പാലോസും ബർന്ന ബാസും മലയോര ജില്ലകളിലൂടെ കടന്നു, “നദികളിലെ ആപത്തും കള്ള നാരാല്പുള്ള ആപത്തും സ്വന്നജനന്നാല്പുള്ള ആപത്തും, സഹോദരനാരാല്പുള്ള ആപത്തും നേരിട്ടു” (2 കൊരി. 11:26). അവർ പിസിദ്ധയിലെ അന്ത്യോക്യാ, ഇക്കോന്യു, ലുസ്ത്ര, ദർശ്യ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ വിജയകരമായി സന്ദർശനം നടത്തുകയും തിരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. അന്ത്യോക്യാ കൃതിൽ, പള്ളിയിൽവെച്ച് പാലോസ് തന്റെ വിശദമായ ആദ്യത്തെ പ്രസംഗം നടത്തി. യെഹൂദമാരുടെ സംഘം അവനെ തള്ളിക്കളഞ്ഞതുകെൽ, അവൻ ജാതികളിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. “ആദ്യം യെഹൂദനും പിനെ യവനനും” (റോമർ 1:16), - അതായിരുന്നു എല്ലായിടത്തെയും ക്രമം. അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെല്ലാം കഷ്ടക്കളും പരിവർത്തനങ്ങളും ധാരാളം ഉണ്ടിരുന്നു. ലുസ്ത്രയിൽ പാലോസ്, ഒരു മുടക്കനെ സഹവുമാക്കി, അവിടത്തെ അന്യവിശ്വാസികളായിരുന്ന ആളുകൾ അവർ ദേവമാരെന്നു വിചാരിച്ചു അവരെ ആരാധിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു, പിനെ, യെഹൂദമാരുടെ ദുഷ്പ്രേരണയാൽ അവർ ഇക്കോന്യുയിലേക്കു പോയി, പാലോസിനെ കല്ലേറിഞ്ഞു മരിച്ചു എന്നു കരുതി വിട്ടിട്ടുപോയി. പിനെ അവർ, പുതിയ ലോകം കത്തിയ സന്തോഷങ്ങളോടെ, അന്ത്യോക്യയിലേക്ക് തിരിച്ചു പോയി സംബന്ധിച്ചതെല്ലാം അവരോടു വിവരിച്ചു.

II. രാം സന്ദർശനം. (പ്രവൃത്തികൾ 16-18:22.)

1. ഇടവേള; യെരുശലേം ആലോചനാ സമിതി. - പുതിയ നിബന്ധനകൾ പുതിയ ചോദ്യങ്ങളുയർത്തി. യെഹൂദ ഐട്ടത്തിൽ സഭ പെട്ടെന്നു വളർന്നു. എന്നാൽ യെഹൂദകിസ്ത്യാനികൾ സുവിശേഷത്തെ സർവ്വദേശിയമാക്കുന്നതിൽ മനമായിരുന്നു. ജാതികൾ സുവിശേഷം അനുസരിച്ചു സഭയിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന പ്രവർത്തന കൊർന്നുലോധാസിന്റെ സംഭവത്താൽ പരിഹരിക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അവർ പരിചേരുന്ന ഏറ്റവും യെഹൂദമാരാക്കുന്ന ക്രിസ്ത്യാനിത്വം യെഹൂദമെതം നവീകരിച്ചതല്ലോ? അങ്ങനെ അവരെ തുപ്പതിപ്പിടുത്തേതു തിന്നു ചിലർ യെരുശലേമിൽനിന്നു അന്ത്യോക്യയിലേക്കു വന്നു. ചോദ്യം ഗൗരവമായ ഓനായിരുന്നു; അതു അന്ത്യോക്യാസഭയുടെ സമാധാനം തകർക്കുന്നതും, സഭാ മിഷ്ണണി പ്രവർത്തനങ്ങളും മുഖ്യമായി ബാധിക്കുമെന്ന നിലയിലെത്തി. അതുകൊം ആ ചോദ്യവുമായി പാലോസിനെയും ബർന്നബാസിനെയും യെരുശലേമിലേക്ക് അയച്ചു. യാക്കാബ്യ അഭ്യുക്ഷനായ, കൂടിയാലോചനാസമിതിയിൽ, പഠനാസും പാലോസും ബർന്നബാസും പങ്കടക്കുത്തു, ആ ചോദ്യം സ്വാത്രത്യമുള്ളതാണെന്നു തീരുമാനിച്ചു. അതല്ലാതെ മരിച്ചു ഒരു തീരുമാനം എടുത്തിരുന്ന കീൽ, ക്രിസ്ത്യാനിത്വം മുളയിലേ ഇല്ലാതാകുമായിരുന്നു.

2. പാലോസും ബർന്നബാസും തമിലുള്ള വാദം. - തങ്ങൾ ആരംഭിച്ചതായ സഭകളെ എല്ലാം വീം എന്നുകൂടു സന്ദർശിക്കണമെന്ന ആലോചന, പാലോസ് ബർന്നബാസിനോടു പറഞ്ഞു. ബർന്നബാസിനു കൂടെ തന്റെ ശേഷക്കാരനായ, മർക്കോസിനെ കൂട്ടണം (കൊലോ. 4:10), വീം; എന്നാൽ ആദ്യം അവൻ വിട്ടുപോയതുകെൽ അവനെ കൂട്ടുവാൻ പാലോസിനു സമ്മതമായില്ല. വാദം മുർച്ചയേറി പാലോസും ബർന്നബാസും വേർപ്പി

രിഞ്ഞു. പിന്നീട് മർക്കൊസ് പറലോസിന്റെ വിശ്വാസം ആർജികയും അവനെ പൊലോസ് യമാസ്യാനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തത് സന്ദേശപ്രദമാണ് (2 തിമോ. 4:11).

3. ആസ്യഭൂവണ്ണം തിലേക്കുള്ള രാം സന്ദേശനം. - കൂടിയാലോ ചനക്കുശേഷം പറലോസും ബർന്നബാസും മടങ്ങിപരുമ്പോൾ, ശീലാസ് അവരെ അനുഗമിച്ചിരുന്നു. തന്റെ സഹയാത്രികനായി പറലോസ് അവനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും, കര മാർഗം സിറിയ കിലിക്കും, എന്നീ സ്ഥലങ്ങൾ വഴി സഭകളല്ലാം വീം സന്ദർശികയും ചെയ്തു. ലുസ്ത്രയിൽ വെച്ച് തിമോമെഡയാസ് എന ഒരു യുവശിഷ്യനെ കുമുട്ടി. അവന്റെ അപ്പൻ യവനനായിരുന്നു; എന്നാൽ അവനെ മതപരമായി വളർത്തിയത്, അവന്റെ യൈഹൂദ അമ്മയായിരുന്ന യൂനികയും, വെല്ലുമായിരുന്നു, ആയിരുന്നു (2 തിമോ. 1:5). പറലോസിന്റെ ആദ്യത്തെ സന്ദർശനത്തിലായിരുന്നു അവൻ പറലോസിനാൽ പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടത് എന്നു സംശയരഹിതമായി പറയാം, ലുസ്ത്രയിലെ അവന്റെ കഷ്ടാനുഭവത്തിനു അവൻ സാക്ഷിയുമായിരുന്നു. സ്വയം-ത്യജികമുന്ന് പറലോസിന്റെ ജോലിയിൽ കൂടെ യുവാക്കളെ നിർത്തുന്ന ശക്തമായ സ്വഭാവം പറലോസിനും ആസ്യം മുതൽ തിമോമെഡയാസ് പറലോസിനോടു ആടുപ്പുള്ള ഒരു സഹ-പ്രവർത്തകനായി തീർന്നു.

മുൻപു ആരംഭിച്ച സഭകൾ വീം സന്ദർശിക്കുക എന്നതിന്പുറമായി പറലോസിനു ഇപ്പോൾ പുതിയ പദ്ധതികളും; അതുകൊർ അവൻ ആത്മാക്കളെ കീഴ്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതിനു ശ്രദ്ധയും ഗലാത്യ എന്നീ പുതിയ സ്ഥലങ്ങളിലേക്കു പോയി. അവന്റെ പദ്ധതിയേക്കാൾ വിശാലമായ പദ്ധതി അവനെ കൊടു ചെയ്യിക്കുവാൻ ദൈവത്തിനു പദ്ധതിയും ആയിരുന്നു; കാരണം, ഇടങ്ങേണ്ടും, വലതേരും പോയ അവനെ, ത്രോവാസിലേക്കു നയിച്ചു. അവിടെ പെട്ടു, മശ്ചരോണുക്കാരനായ ഒരു മനുഷ്യൻ അവനോടു ഇങ്ങനെ പറയുന്ന ഒരു ദർശനം കൂ, “ഇവിടെ വന്നു ഞങ്ങളെ സഹായിക്കുക.”² പറലോസ് ത്രോവാസിലായിരുന്നപ്പോൾ അത് അവനെ വിഷമത്തിലാക്കി. ശക്തമായ ഭൂതകാലതേരാടുകൂടി, പിന്തിൽ ആസ്യയും; അവനു മുന്നിൽ യുറോപ്പായിരുന്നു; അതിനോടു ചേർന്നു തെക്കെ അറൂത്തു, അന്നത്തെ സർവ്വശക്തിയുമുായിരുന്ന രോമായിരുന്നു; വടക്കും പട്ടണതാറുമായി മാറി ദുരെ ശക്തമായ ഭാവിയുള്ള അപരിഷ്കൃതരാണ്. “നിങ്ങളുടെ തോക്കുകൾ യുറോപ്പിലേക്കു തിരിക്കുക. ഭാവിയെ കീഴടക്കുക.”

4. യുറോപ്പിൽ സുവിശേഷം നടക്കുന്ന ആരംഭം മിലിപ്പിയിലായിരുന്നു. - ത്രോവാസിൽ, പറലോസിനോടുകൂടെ ലുക്കൊസും ചേർന്നു, കാരണം സംഭവം വിവരിക്കുന്നതിൽ “ഞങ്ങൾ” എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നെയാപോലിസിലേക്കു സമുദ്രയാത്ര ചെയ്ത്, ആ ജീലിയുടെ മുഖ്യപട്ടണമായ, മിലിപ്പിയയിലേക്കു നീങ്ങാം. മിലിപ്പിയ ഒരു വ്യാപാരക്കേന്ദ്രമായിരുന്നില്ല, മറിച്ചു, സെസനിക് പട്ടണമായിരുന്നു, പിനെ കൂറിച്ചു ദയവുംമാരുമാണും യാഴ്ച സ്ഥാനത്തിലേക്കു പള്ളി കൊണ്ടും ഉംബിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ശനിയാഴ്ച സ്ഥാനത്തിലേക്കു പൊർത്തമനായോഗം പുഴ-യതികെ നടന്നിരുന്നു, അതിൽ പറലോസ് പക്കടുത്തിരുന്നു. പുഴ-യതികെ നടന്ന ആ പൊർത്തമനാ-ധനാധനത്തിലാണ് ക്രിസ്ത്യാനിത്വം യുറോപ്പിൽ ആരംഭിക്കുന്നത്, രക്താം വുരം വില്ക്കുന്ന ലുജിയ ആയിരുന്നു ആദ്യപദ്ധതം. ഭൂതബാധിതയായ ഒരു

പെൻകുട്ടിയുടെ ആവശ്യപ്പേടാതെയുള്ള പരസ്യമാണ് ആ തെരുവീമിയിലുടെ മിഷ്ണൻറിമാർക്ക് ലഭിച്ചത്. അവളിലുള്ള ഭൂതത്തെ വുന്നത്താക്കിയപ്പോൾ, അവളുടെ യജമാനന്മാരുടെ ലാഡം ഇല്ലാതാക്കുകയും, പാലാസിനെയും ശിലാസിനെയും നിയമവിരുദ്ധ ആചാരങ്ങൾ കൊഡുവന്നു എന്ന കുറ്റം ചുമത്തി ചാട്ടവാറുകൊടിപ്പിച്ച് തടവിലാക്കി. രാത്രിയിലെ അവരുടെ പാട്ടുകളും, തടവു വാതിലുകൾ തുടക്കപ്പെട്ടുവാൻ ഇടയാക്കിയ ഭൂകമ്പവും, ജാതിയിൽപ്പെട്ട കാരാഗുഹപ്രമാണിയെ അവർക്കു മുമ്പിൽ മുട്ടുകുത്തിച്ചു; നേരും വെളുക്കുന്നതിനുമുമ്പു അവനും അവരെ ഭവനം ഒക്കെയും സ്നാനം ഏറ്റു വിശ്വാസികളായി തീർന്നതിൽ സന്നോഷിക്കുന്നും ചെയ്തു.

5. ഫിലിപ്പിയയിൽനിന്നു അമേനയിലേക്ക്. - അവിടത്തെ ശ്രേഷ്ഠവസ്തു ദൈ നോക്കുവാൻ ലുക്കോസിനെയും, ഒരുപക്ഷേ, തിമോഫേയാസി നെയും, അവിടെ വിട്ടിട്ട്, അവർ അദ്വിയാത്ര കടലും കരിക്കടലും സന്ധി കുന്ന ഇശാത്ര വഴി, പടിഞ്ഞാറോട് സഞ്ചരിച്ചു. അംഗിപൊലിയും അപ്പോൾ ലിംഗിയയും കടന്നു, അവർ തെസലെബാനിക്കൃതിയിലെത്തി, അതു മക്കരെം നൃയുടെ മെത്രാപോലിറ്റൻ നഗരമായിരുന്നു. അവിടെ പാലാസ്, “തന്റെ രീതി അനുസരിച്ച്,”³ പല ശബ്ദത്തുകൾക്കുവേണ്ടി ക്രിസ്തുവിനെ പജളികളിൽ പ്രസംഗിച്ചു. കുറച്ചു യൈഹുദമാരും വളരെയധികം യവനമാരും വിശ്വ സിച്ചു; എന്നാൽ അവിശ്വാസികളായ യൈഹുദമാർ എല്ലായ്പോഴുമുള്ള അവരുടെ രീതിയനുസരിച്ച്, ഉപദ്രവത്തിന്റെ കൊടുക്കാറ്റ് അഴിച്ചു വിടുകയും, മിഷ്ണൻറിമാർ ബൈരോവയിലേക്ക് ഓടിപ്പോകയും ചെയ്തു. ബൈരോവയിലുള്ള യൈഹുദക്രിന്ത്യാനികൾ തെസലെബാനിക്കൃതിയിലുള്ളവരേക്കാൾ ഉത്തമമാരായിരുന്നു, അവർ പചനം കേൾക്കുകമാത്രം ചെയ്യാതെ അതങ്ങെനെ തന്നേയോ എന്നു തിരുവെഴുത്തുകളെ ദിനപ്രതി ശ്രാധ ചെയ്തുവന്നു. ഫലമോ, യൈഹുദമാരിലും യവനമാരിലും, അനേകം പേര് പതിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ശ്രേഷ്ഠമായ ഉദ്ഘാതനത്തിനായി, തെസലെബാനിക്കൃതിയിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾ പാലാസിനെ ബൈരോവയിലെത്തിച്ചു. കടലിലേക്കു പോകുന്നോൾ, പാലാസ് അമേനയിലേക്ക് സമുദ്രയാത്ര നടത്തി.

6. പാലാസ് അമേനയിൽ. - അമേന ഒരിക്കലും സുവ്യക്തമായി ചിരസമ്മതമായ രീതിയിൽ ക്രിസ്ത്യാനിത്തത്തിൽ പങ്കെടുത്തിരുന്നില്ല. എക്കിലും പുരാതന മഹത്താജിളുടെ കേന്ദ്രമായ സമലം ഇപ്പോൾ ക്രൂശിന്റെ ആത്മീയ മഹത്മം ആദ്യമായി കുമുട്ടുവാനിടയായി. അമേനയിൽവെച്ച് തന്നോടു ചേരുവാനായി പാലാസ് ശിലാസിനെയും തിമോഫേയാസിനെയും വിവരം അറിയിച്ചിരുന്നു. അതിനീടുകൂടി അവിടെ വിശ്വഹങ്ഗൾ കു അവരെ മനസു ചുട്ടുവിട്ടിരുന്നു, അങ്ങെനെ പാലാസ് ആ പുതിയ വിശ്വാസം പജളികളിലും അശോരയിലും, പരസ്യമായി പട്ടണത്തിൽ ആളുകൾ കൂടുന്ന സമലത്തും പ്രസംഗിച്ചു. ചില തത്തജാനികളുടെ ആകാംക്ഷ ആവേശമായി മാറി, അവർ പാലാസിനെ അമേനയുടെ ആരാധ്യസ്ഥലമായ, അരയോപകക്കുന്നിലേക്ക് കൊടുപോയി. പാലാസ് അവിടെവെച്ചു, ഏറ്റവും ശക്തമായതും, നമുക്ക് കിട്ടിയിരിക്കുന്ന രാമതേതതുമായ, പ്രസംഗം നടത്തി. ഒന്നാമതേതതും രാമതേതതുമായി അവരപ്പീക്കുന്ന വ്യത്യാസമും (പ്രവൃത്തികൾ 13:16-41), ഭേദിയ ചരിത്രത്തിലും ശ്രേഷ്ഠമായ പ്രചനങ്ങളിലും അഭിമാനം കൊണ്ടുനിയൈ യൈഹുദമാരോടായിരുന്നു അനേക്കുയാക്കുന്നും ചെയ്തു.

തെത്തയും അതഭൂതകലയുടേയും യവനസംസ്കാരത്തിന്റെ മാറ്റാലിയുള്ള അമേനയിലെ അരയോപകക്കുന്നിൽ വെച്ചായിരുന്നു. സമീപനർത്തിയിലും വാദത്തിലും വൃത്യാസം ഉം യിരുന്നുവെക്കിലും, അവസാനം രും എത്തിചേരിന്നു - (കുറിക്കപ്പെട്ട ക്രിസ്തുവും, ക്രിസ്തുവും പുനരുത്ഥാനവും പ്രസംഗിക്കുന്നതിലായിരുന്നു. യൈഹൂദമാർ തങ്ങളുടെ പാരമ്പര്യത്തെ മുറുകെ പിടിച്ചിരുന്നു. എങ്ങനെന്നയായാലും, കുറെ പേര് ക്രിസ്തുവിനെ സീക്രിച്ചു, അവരിൽപ്പെട്ടവരായിരുന്നു, അരയോപകക്കോടതിയിലെ ന്യായാധിപനായിരുന്നു ഡയോനീസിയസും, ഒരു സ്ക്രീയായിരുന്നു, ദമരീസും. പ്രവൃത്തികൾ 17:15, 16-ഉം 1 തെസ. 3:1-ഉം താരതമ്യം ചെയ്താൽ, തിമോമെയൊപ്പ് അമേനയിൽവെച്ച് പാലോസിനോടു ചേരുകയും, അവണ തെസലോനിക്കുയിലേക്ക് അയക്കുകയും ചെയ്തു എന്നു വ്യക്തമാക്കും. പാലോസിനു ഉപദേശം ഏല്ലക്കാതിരുന്ന ചുരുക്കം ചില പട്ടണങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു അമേന; പക്ഷേ അതു അധികമാലം കിട്ടാതിരുന്ന സ്ഥലമാകയാൽ, അവൻ അവിടെന്നു കൊതിനിലേക്കു പോയി.

7. പാലോസിന്റെ കൊതിനിലെ ദീർഘകാല താമസം. - പാലോസിന്റെ കാലത്ത് അമേന ബേബാസ്സും പോലെയും, കൊതിന് ദീർഘിന്റെ ന്യൂയോർക്കും, ആയിരുന്നു. ഭയനു വിശ്വിക്കോണ്ട് പാലോസ് ആ വ്യാപാരക്രമായ പട്ടണത്തിൽ പ്രവേശിച്ചത് (1 കൊരി. 2:3). അമേനയിലെ താരതമ്യനു ഫലം ലഭിക്കാതെ കഷിണത്തിലായിരുന്നു പാലോസ്. അവൻ പണമൊന്നുമില്ലാതെ ഏകനായിരുന്നു. തന്റെ ഭദ്രന്തിനി ഉപജീവനത്തിനു അവൻ തന്റെ കുടാരപ്പണിയിലേർപ്പെട്ടു. സ്ത്രേഹിതമാരെ കത്തുവാനും സഹഹരിച്ചുവാനും പാലോസിനു അധികം നാൾ വേണി ഓണി ലി. അവന്റെ അന്തേ തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന പൊരുത്തപ്പെടാവുനവരായ, പ്രിന്കില്ലേയെയും അക്കില്ലേയെയും കുത്തി, അവർ മുന്ന് ശിശ്യത്വാരാധിരുന്നില്ലെങ്കിൽ, അവർ അങ്ങനെ ആയി തീർന്നു. ആ ആഴ്ച മുഴുവൻ അവരോടുകൂടെ പ്രവർത്തിച്ചുശേഷം, ശശ്വതതിൽ അവൻ പഞ്ചിയിൽ പ്രസംഗിക്കയുായി. ഹിലിപ്പിയയിൽനിന്നുള്ള ധർമ്മവുമായി, ശിലാസും തിമോമെയൊസും വന്നപ്പോൾ, അവൻ സംത്രനനാകുകയും, ഒന്നര വർഷത്തോളം ശക്തമായി മുഴുവൻ സമയ പ്രവർത്തനത്തിൽ ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്തു (ക.വ. പ്രവൃത്തികൾ 18:5, 9, 10; പിലി. 4:15). തിമോമെയൊസ് വന്ന ഉടനെ അവൻ തെസലോസുകുർക്കുള്ള ആദ്യ ലേഖനം എഴുതി (1 തെസ. 3:6), കുറെ കഴിഞ്ഞ് രാം ലേഖനം എഴുതുകയുമുായി. നമുക്ക് കിട്ടിയിൽക്കുന്ന പാലോസിന്റെ ആദ്യലേഖനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ.

8. അനേക്യാക്യായിലേക്ക് മടങ്ങി വരുന്നു. - അക്കില്ലയോടും പ്രിന്കില്ലയോടുമാപ്പും കൊതിനിലെ ഇസ്തമംസ് വഴി കൈക്കയിലേക്ക് കടന്നു, പാലോസ് കടൽമാർഗ്ഗം എഫെഫസാസിലേക്ക് പോയി. അവിടെ അവൻ പഞ്ചികളിൽ പ്രസംഗിച്ചതു അവർക്കു പ്രചോദനമാകുകയും അവനോടു അവിടെ തങ്ങവാനാവശ്യപ്പെടുകയുമുായി; എന്നാൽ, മടങ്ങിപ്പരാമെന ഉറപ്പുനല്കി, അവൻ പെട്ടെന്നു കൈസരൂപയിലേക്കു പോയി, അവിടെന്നു അനേക്യാക്യായിലേക്കും പോയി. അങ്ങനെ പാലോസിന്റെ രാമത്തെ വിശദലമായ സന്ദർശനങ്ങൾ അവസാനിച്ചു. താല്പര്യം യുണോപ്പിലേക്കു മാറ്റുകയും, ഒരുവിൽ റോമിൽ കേന്ദ്രീകരിക്കയും ചെയ്തു.

III. മുന്നാമത്തെ സന്ദർശനം (പ്രവൃത്തികൾ 18:23-21:26.)

1. എഹൈസാസിലെ പാലോസിന്റെ മുന്നു വർഷം. - കുറെ സമയം അന്തേക്കുയായിൽ ചെലവഴിച്ചുശേഷം, ആ വലിയ മിഷണറി സഭയിൽ നിന്നു പാലോസ് വിടവാങ്ങി. അവൻ്റെ ശ്രദ്ധ പിന്നെ തിരിഞ്ഞെത്തു എഹൈസാസി ലേക്കായിരുന്നു. മുന്നാമത്തെ സന്ദർശനത്തിന്റെ കേന്ദ്രശല്യം അതായിരുന്നു. അതു നല്ല ഒരു തിരിഞ്ഞെത്തുപ്പായിരുന്നു; അന്തേക്കു സിറിയക്ക് എങ്ങനെ ആയിരുന്നുവോ, കൊറിന്ത് ശ്രീസിന്നു എങ്ങനെ ആയിരുന്നുവോ, ഇറ്റലിക്കും പാശ്ചാത്യർക്കും റോം എങ്ങനെ ആയിരുന്നുവോ, അങ്ങനെ ആയിരുന്നു പാശ്ചാത്യ ആസ്യം ഭൂവണ്ണം തനിനു എഹൈസാസ്. എഹൈസാസിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ, അവൻ പെട്ടെന്നു ശലാത്യയിലും ഫ്ലൂഗ്രാഫിലും സന്ദർശിക്കയും. കൊറിന്തിനിന്നു അന്തേക്കുയായിലേക്കുള്ള അവൻ്റെ മടക്ക യാത്രയിൽ പൊതുജനതാല്പര്യം അറിയൽക്കു കാലം അവൻ എഹൈസാസിൽ താമസിക്കയും, അക്കില്ലാവിനെയും പ്രിസ്കില്ലയും അവിടെ വിട്ടിട്ടു പോകയും ചെയ്തു. അവൻ്റെ അസാന്നിഖ്യത്തിൽ ഒരുക്കങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടു. യോഹാന്റെ സ്ഥാനത്തെ മാത്രം അറിഞ്ഞിരുന്ന അലെക്സന്ദ്രിയക്കാരനും, വാശേഹവേവുമുള്ള അപ്പോള്ലോസ് എഹൈസാസിൽ ശക്തിയോടെ പ്രസംഗിച്ചുവന്നിരുന്നു. അക്കില്ലയും പ്രിസ്കില്ലയും സുവിശേഷം കൂടുതൽ അവനു സ്വപ്നങ്ങളാക്കി കൊടുത്തു. അപ്പോള്ലോസ് പിന്നെ കൊറിന്തിലേക്ക് പോയി, പാലോസിനോടുകൂടെ വിജയകരമായി പ്രവർത്തിച്ചുപോന്നു (അവാ. പ്രവൃത്തികൾ 18:27; 1 കൊരി. 3:4-7). എഹൈസാസി ലെത്തിയശേഷം മുന്നു മാസങ്ങളോളം പാലോസ് പള്ളിയിൽ ചെന്നു പ്രസംഗിച്ചു. പിന്നെ യൈഹൂദരാമയുള്ള ബന്ധം വിചേരിക്കുവാൻ അവൻ നിർബ്ബന്ധിതനായതുകൊർ, ക്രിസ്ത്യാനിക്കൈലെ ഒരു പ്രത്യേക സമൂഹമായി രൂപപ്പെടുത്തി. പാലോസ് ആസ്യയിലെ യൈഹൂദരാമും യവനമാരുമടങ്ങുന്ന പുരുഷാരത്തോടു, രു സാവർഷം ദിവസേന തുറന്നൊസിന്റെ പാടം ശാലയിൽ പ്രസംഗിച്ചുവന്നു. പാലോസിന്റെ ശക്തമായ പ്രസംഗതിയിൽ ഫലമായി ധ്യാന ദേവതയുടെ വൈള്ളിരുപമുാക്കിയിരുന്നവർക്കു അവരുടെ തൊഴിൽ തന്നെ നഷ്ടമായി. വൈള്ളിയിൽ ജോലി ചെയ്തിരുന്ന നടം നാരുടെ സംഘം പാലോസിനു കുഴപ്പമുാക്കി. പാലോസ് ദീർഘകാലം എഹൈസാസിൽ താമസിച്ചപ്പോഴായിരിക്കാം കൊറിന്ത് സന്ദർശിച്ചത് (2 കൊരി. 12:14; 13:1). അവൻ 1 കൊരിന്തുകുള്ള ലേവനവും എഴുതി (അവാ.1 കൊരി. 16:5-9; പ്രവൃത്തികൾ 19:20, 21; 20:1). അവരും അവനു ഒരു എഴുതൽ എഴുതിയിരുന്നു (1 കൊരി. 7:1), അവൻ അവർക്കും ഒന്ന് എഴുതിയിരുന്നു (1 കൊരി. 5:9), അതു രും നമുക്ക് കിട്ടിയിട്ടില്ല.

2. മക്കഭാന്യയിലും അവായയിലും നടത്തിയ രാമത്തെ സന്ദർശനം. - ഏരിക്കൽക്കുടെ അയേഗ്ര കടന്നു, പാലോസ് രാമത്തെ യുഡോ പ്രും സന്ദർശനം നടത്തി, അതിന്റെ വിവരങ്ങളും കുറിച്ചു മാത്രമേ നമുക്കുള്ളൂ. 2 കൊരി. 1:8-10 ഉം 2:12, 13 ഉം പ്രവൃത്തികൾ 20:2-മായി താരതമ്യം ചെയ്താൽ, കൊറിന്തുകുള്ള രാം ലേവനം മക്കഭാന്യയിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ എപ്പോഴോ എഴുതിയതാണെന്നു മനസിലാക്കും. കൊറിന്തിൽ എത്തി മുന്നു മാസത്തോളം അവൻ അവിടെതന്നെ ആയിരുന്നു. ആ സമയത്താണ് അവൻ റോമർക്കു ലേവനം എഴുതിയത് (അവാ. റോമർ 15:25, 26; പ്രവൃത്തികൾ 20:3, 4; 24:17), ഒരു പക്ഷേ അതു കെങ്കയ സഭയിലെ ഹേബ

യുട കയ്യിൽ കൊടുത്തയച്ചിരിക്കാം (രോമർ 16:1). ആ കാലത്ത് എപ്പോഴോ ആയിരിക്കാം ഗലാത്യു ലേവനം എഴുതിയത്; അതു ഒരുപക്ഷ മുമ്പ് എഹെ സൊസിൽ വെച്ചോ അല്ലക്കിൽ കൊറിന്റിൽ വെച്ച് എഴുതിയതോ ആകാം.

3. ധർമ്മശേഖരം. - ദയഹൃദയാരും ധവനമാരും തമിലുള്ള വേർപ്പാടിന്റെ ചുമർ ഇടിയുന്നതു കാണുവാൻ പഴലോസ് ആഗഹിച്ചിരുന്നു. അതു ഹൃദയത്തിൽ വെച്ചുകൊാണ് അവൻ പ്രവർത്തിച്ചത്. തന്റെ വലിയ ജീവിതം അതിനായി അവൻ ഉഴിഞ്ഞുവെച്ചു. ആ ഉദ്ദേശത്തിനായി പ്രവർത്തിച്ച ഒരു രീതിയായിരുന്നു ദയരുശലേമിലെസഹോദരമാരുടെ മുട്ടു തീർക്കുന്നതിനുള്ള ധർമ്മശേഖരം, ഈ സന്ദർശനവേളയിൽ, ജാതികൾക്കിടയിൽനിന്നാണ് അതു തുടങ്ങിയത്. പല ചെറിയ പേരഭാഗങ്ങൾക്കു പുറമെ, രൂ കൊറിന്തു ലേവനത്തിലെ എട്ടും ഒന്നതും അഖ്യായങ്ങളിൽ മുഴുവനും അതിനെകുറിച്ചു തന്നെയാണ് പറയുന്നത്. മക്കലോന്യയിലും, അപായയിലും തുടങ്ങി (എ.വ. 1 കൊരി. 16:1-3; ഗലാ.2:10; രോമർ 15:25, 26; പ്രവൃത്തികൾ 24:17); ആച്ചുവട്ടത്തിന്റെ ഒന്നാം നാളിലാണ് അതെടുത്തിരുന്നത് (1 കൊരി. 16:1); ഇതിനുള്ള അവൻസ് അപേക്ഷ അവൻ വ്യക്തിപരമായും ലേവനം മുഖാന്തരമായും നടത്തിയതിനുപുറം, ധർമ്മം ശേഖരിക്കുന്നതിനു തിരെതാസിനെയും മറ്റും ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരുന്നു (2 കൊരി. 8:6, 18, 23; 1 കൊരി. 16:3).

4. സമുദ്രമാർഗമുള്ള മടകയാത്ര. - കൊറിന്റിൽനിന്നു പാലോസ് സിറിയയിലേക്കു നേരിട്ടു കടൽയാത്ര നടത്തണമെന്നുദ്ദേശിച്ചു; എന്നാൽ പിബർക്കുവാൻ അസാധ്യമായ ചില ഗൃഷാലോചനകൾ ദയഹൃദയാർ നടത്തിയ തുകൊടു അവൻ തന്റെ ധാരത മക്കലോന്യ വഴി മാറ്റി. പഴയതും പുതിയ തുമായ, നല്ല ഒരു സുഹൃത്വലയം, മക്കലോന്യയിൽ അവനോടു ചേർന്നു (പ്രവൃത്തികൾ 20:4-6), അവർത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരായിരുന്നു തിരുമാമെയൊസും ലുക്കാസും. രാമതു പാണ്ടവർ വേലനിമിത്തം ഫിലിപ്പിയയിൽ തന്നെ തങ്ങിയിരിക്കാം (പ്രവൃത്തികൾ 16:10, 13, 40; 20:6-ൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന “അപർ” എന്നും “ഞങ്ങൾ” എന്നും ഉള്ളതിന്റെ ഉപയോഗങ്ങൾ താരതമ്പ്പെട്ടുതുക). ആ സംഘം രാശ്ച അതേരാവാസിൽ തങ്ങി, സഹോദരമാർ ആച്ചുവട്ടത്തിന്റെ ഒന്നാംനാളിൽ കുടിവന്നപ്പോൾ അവരോടു ചേരുകയും ചെയ്തു (പ്രവൃത്തികൾ 20:7). ആ പേരഭാഗം താഴെ പറയുന്ന വിധത്തിൽ പ്രാധാന്യമുള്ളതാണ് (1) ശിഷ്യമാർ ആചരിച്ചിരുന്ന ദിവസം കാണിക്കുന്നു; (2) അതു ആചരിച്ചിരുന്ന രീതി കാണിക്കുന്നു. പാലോസിന്റെ പ്രസാഗം കേട്ടിരുന്നു ഉറങ്ങിപോയ യുത്തികൊാസിനെ, പാലോസ് ഉയർപ്പിച്ചതു അവിടെ വെച്ചായിരുന്നു. പെന്തകൊാസ്തിൽ ദയരുശലേമിൽ എത്തെ തുകൊടു ധ്യതിപിടിച്ച് പാലോസ് പോയതുകൊർ, എഹെസൊസിൽ തങ്ങാതെ, എഹെസൊസിലെ മുസ്താരെ മിലേത്തൊസിൽ വെച്ച് കൂർ, അവരോടു അവൻ എറ്റവും നല്ല ഒരു പ്രസംഗം നടത്തുകയുായി. അവർ എവിടെയെല്ലാം പോയോ, അവിടെയെല്ലാം അവർ ശിഷ്യമാരെ കുടു സുവിശേഷം വ്യാഹിച്ചതിന്റെ തെളിവായിരുന്നു: ഭേദാവാസ്, മിലേതേതാസ്, സോർ, പ്രതോലമായിസ്, അവിടെ കടൽയാത്ര അവസാനിക്കുന്നു. കൂടാതെ കൈസരുയിലും സുവിശേഷം എത്തി. അവിടെ വെച്ചാണ് നമ്മുടെ പഴയ സ്കേനഹിതനായ ഫിലിപ്പോസിനെ കാണുന്നതു (എ.വ. പ്രവൃത്തികൾ 8:40), അവനും ദൈവശാസിന്യമായി പ്രവചിക്കുന്ന നാലു പുത്രിമാരുായിരു

നു. ദയരുശലേമിൽ ചെന്നാൽ ഉാകുവാനിടയുള്ള അപകടങ്ങളെ, പറലോ സിനോടു സോർിലും കൈസരുയിലും മുന്നറിയിച്ചിരുന്നു; എന്നാൽ നാലു വർഷമായി ജാതികളിൽനിന്ന് ദയഹൃദയാരായ സഹോദരങ്ങളെക്കു സമാധന കാഴ്ചയായി സമർപ്പിക്കുവാൻ ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടുനാ ധർമ്മഗേവരം, ദയരുശലേമിൽ എത്തിക്കുന്ന ഭാത്യത്തിൽനിന്നു അവനെ പിന്തിൽപ്പിക്കുവാൻ അതിബന്നാനിനും കഴിഞ്ഞില്ല.

5. ദയരുശലേമിൽ പറലോസിനെ സീക്രിക്കത്ത്. - പറലോസ് പരിപര്ത്തനം ചെയ്തിട്ട് ഇപ്പോൾ വർഷങ്ങൾ പലതായി. ഒരു ഡസൻ വർഷമായി അവൻ ജാതികളുടെ വലിയ പട്ടണങ്ങളിൽ സുവിശേഷം അറിയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണ്. രണ്ടു മുന്നോ പ്രാവശ്യം അവൻ ദയരുശലേമിലേക്ക് പെട്ടെന്നുള്ള സംശ്ലോം നടന്നുകയുായി. ദയരുശലേം മതിൽ തകർക്കുവാൻ പറ്റു വർഷത്തിലധികമായി ദെറ്റസ്⁴ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഒരിക്കൽകൂടും പറലോസ് വരുന്നു; ഇപ്പോൾ രു കാഴ്ചകളുമായാണ് വരുന്നത് - ജാതികളിൽനിന്നു ക്രിസ്ത്യാനികളായവരുടെ ധർമ്മഗേവരവും ദൈവക്കൂപയുടെ സുവിശേഷവുമായാണ്, അതാണ് സഹായിക്കുവാൻ പ്രചോദനമായത്. അവൻ എങ്ങനെ അവനെ കൈകൈക്കാള്ളു? യാക്കാബിഞ്ചേരു നേതൃത്വത്തിൽ, ദയരുശലേം സഭ, അവനു ഹാർദ്ദുവമായ സീക്രിറ്റം നല്കി. എല്ലായിടത്തുമെന്നേപാലു അവിടെയും പറലോസിൻ് അപകീർത്തിയാണുായത്. ആ അപകീർത്തി അകറുവാനായി യാക്കാബിഞ്ചേരു നിർദ്ദേശപ്രകാരം, നേർച്ചയുടെ ഭാഗമായി ശുഭിവരുത്തുവാൻ ദൈവാലയത്തിൽ ചെന്നു. അതു സഭയുമായി എങ്ങനെ ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നു ലുക്കാബാസ് പറയുന്നില്ല. അവിശാസികളായ ദയഹൃദയാര തൃപ്തരാക്കുവാൻ അതോന്നും സഹായിച്ചില്ല, അവൻ സ്ഥാപനമാനോസിനെ പിടിക്കുവാൻ ഫേരിപ്പിച്ചതുപോലെ തന്നെ പുതുഷാരം പറലോസിനെ പിടിച്ചു.

കുറിപ്പുകൾ

¹പ്രവൃത്തികൾ 13:2. ²പ്രവൃത്തികൾ 16:9. ³പ്രവൃത്തികൾ 17:2. ⁴അാമിലെ ചാക്രവർത്തിയായിരുന്നു ദെറ്റസ് എജേപ്പിയൻ് ബെസ്പേസിയാനും.